ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

УДК 336.7

ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ БАНКІВ: ФОРМУВАННЯ Й ЗНАЧЕННЯ У РОБОТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

OWN CAPITAL OF BANKS: FORMATION AND IMPORTANCE IN THE WORK OF THE BANKING SYSTEM OF UKRAINE

Галіцейська Ю.М.
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри банківської справи,
Тернопільський національний економічний університет

Балянт Г.Р.
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри банківської справи,
Тернопільський національний економічний університет

У статті розглянуто проблемні питання формування банківськими установами України власних коштів. Проведено аналіз сучасних тенденцій у формуванні банками власних капіталів, визначено основні причини зміни їх обсягів. Звернено увагу на поповнення банками статутних капталів як на визначальний складник власних банківських коштів. Розглянуто основні причини та ризики, які впливають на капіталізацію банківських установ. Проведено аналіз прибутковості банківської діяльності та відстежено її вплив на обсяги власних коштів банку. Проведено порівняння власного та статутниого капіталів українських банків, визначено головні проблемии. Зроблено висновок щодо ситуації у сфері формування банками власних капіталів та окреслено ймовірні перспективи.

Ключові слова: *банки, власний капітал банків, статутний капітал, прибуток банку, регулятивний капітал.*

В статье проведен анализ современных тенденций в формировании банками Украины собственных капиталов, определены основные причины изменений их объемов. Особое внимание обращено на пополнение банками уставных капталов как на определяющую составляющую собственных банковских средств. Рассмотрены основные причины и риски, которые влияют на капитализацию банковских учреждений. Сделан вывод о сложившейся ситуации в сфере формирования банками собственных капиталов и определены возможные перспективы.

Ключевые слова: *банки, собственный капитал банков, уставный капитал, прибыль банка, регулятивный капитал.*

The article deals with the problematic issues of the formation of own funds by Ukrainian banking institutions. An analysis of current trends in the formation of bank own capital, determines the main reasons for changes in their volumes. Attention is drawn to the replenishment of statutory capital by banks, as a defining component of their own bank funds. The main reasons and risks affecting the capitalization of banking institutions are considered. The stagnation of the economy and the reduction of real incomes of the country's population provoke the outflow of funds from the banking sector and the downturn in business activity in the market. All this leads to a loss-making banking activity. The analysis of profitability of banking activity is carried out and its influence on the volume of own funds of the bank is monitored. A comparison is made of the equity and statutory capital of Ukrainian banks, and the main problems are identified. A conclusion is drawn about the situation in the field of banks' own capital formation and outlined probable prospects.

Key words: *banks, own capital of banks, authorized capital, bank profit, regulatory capital.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливиминауковими чи практичними завданнями. Перебуваючи на стадії трансформаційних змін, банківська система України стикається з низкою проблем та нестабільністю функціонування. Сьогодні склалася ситуація,

коли на руках у населення перебуває значна кількість грошових заощаджень, грошові кошти, отримані юридичними особами як виручка, виводяться за межі національного ринку, а від нестачи ресурсів перебувають у стані стагнації цілі галузі економіки та бракує ресурсів для інноваційного розвитку підприємств; фінансові посередники ринку не можуть забезпечити потребу економіки в довгострокових ресурсах. Тому можна стверджувати, що фінансова система нашої країни у цілому та її банківська система зокрема поки повною мірою не виконують своїх функцій.

Реалізуючи політику підвищення своєї надійності, банківські установи значну увагу приділяють формуванню, нарощенню й оптимізації структури власного капіталу, а тому важливим напрямом наукових досліджень залишається виявлення негативних тенденцій у сфері формування та оптимізації банками власного капіталу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Вивченню питань формування банківських ресурсів багато уваги приділено у роботах зарубіжних та вітчизняних економістів, таких як: Дж.Е. Доллан, О.В. Дзюблюк, А.С. Гальчинський, О.Д. Заруба, І.Б. Івасів, Л.П. Кролівецька, Т. Кох, О.І. Лаврушин, А.М. Мороз, В.І. Міщенко, Л.О. Примостка, О.І. Пилипченко, М.Ф. Пуховкіна, П.С. Роуз, М.І. Савлук, Дж.Ф. Сінкі.

Діяльність банківських утанов відбувається в умовах відкритості вітчизняної економіки та під впливом загальносвітових тенденцій. Окрім того, на роботу банків впливає ціла низка чинників внутрішнього походження, дія яких здебільшого носить негативний характер. У таких умовах важливим завданням для банківських установ є забезпечення своєї стійкості та здатності протистояти негативним впливам, а це, своєю чергою, робить дослідження основних тенденцій формування та нарощення власних коштів банків украй актуальним.

Формулювання цілей статті **(постановка завдання)**. Метою статті є проведення дослідження, виявлення проблем і визначення напрямів удосконалення роботи банків у сфері поповнення власних коштів.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

– розглянути сучаний стан формування та поповнення банківськими установами власних коштів;

– проаналізувати зміни у складі власних коштів за останні роки;

– виявити головні проблеми, що негативно впливають на склад власних банківських коштів та функціонування установ банків;

– окреслити напрями вдосконалення роботи банків під час формування власного капіталу.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуваннямотриманих наукових результатів. Для повного розуміння процесів, які відбуваються в банківській системі України та впливають на її стабільність та функціональність, розглянемо детальніше структуру власного капіталу українських банківських установ. Важливими завданнями, виконання яких забезпечувало б зростання та подальший розвиток банківської системи загалом та кожного окремого банку зокрема, є формування власного капіталу, а також знаходження його оптимального обсягу і структури за мінімальних витрат на формування, дотримання внутрішньобанківських вимог та нормативів контролюючих органів.

Власний капітал банку займає незначну частку в загальному обсязі капіталу банку порівняно з іншими сферами підприємницької діяльності, що зумовлено специфікою роботи банку як установи, котра здійснює функцію фінансового посередництва, тобто мобілізацію тимчасово вільних грошових ресурсів на фінансовому ринку з подальшим їх розміщенням серед юридичних та фізичних осіб. Тому власний капітал у банківській діяльності має дещо інше призначення, ніж в інших сферах підприємництва. Це чітко простежується через функції, які виконує власний капітал комерційного банку. Багатофункціональне призначення власного капіталу робить його неоднорідним за складом.

Розмір, порядок формування та зміни обсягу статутного капіталу декларуються статутом банку, однак мінімальний розмір статутного капіталу на момент реєстрації банку не може бути меншим 500 млн. грн. [6]. Національний банк України для зменшення ризиковості банківської діяльності та забезпечення стабільності функціонування системи банків у цілому розробив графік необхідного нарощення статутного капіталу для всіх банківських установ. Так, згідно з рішенням НБУ, до 11 липня 2024 р. всі комерційні банки України повинні мати зареєстрований статутний капітал не менше 500 млн. грн. На виконання цього законодавчого положення й були спрямовані зусилля банківських установ України на протязі останніх років.

Розглянемо детальніше динаміку зміни власного капталу банків України (табл. 1).

Отже, як бачимо з наведених у табл. 1 даних, українські комерційні банки впродовж останніх п'яти років поступово нарощували статутний капітал, що передусім пояснюється вимогами регулятора з приводу докапіталізації банківської системи. На початок 2014 р. банківська система показала позитивний результат діяльності та отримала прибутків на суму 1 436 млн.грн.

Винятково важким був 2014 р. і в плані політичних й військових потрясінь, що відразу позначилося на перебігу економічних процесів та на роботі банківської системи. З огляду на ліквідацію окремих банківських установ та загалом збиткову діяльність, обсяг власного капіталу

Таблиця 1

Динаміка власного капіталу банків України за період 2014–2018 рр. (станом на початок року), млрд. грн. [12]

Рік	Статутний капітал	Емісійні різниці	Незареєстрований статутний капітал	Інший додатковий капітал	Резервні та інші фонди банку	Резерви переоцінки	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Усього власного капіталу
2018	494, 5	14, 2	4, 2	6, 4	17, 5	21, 4	-24,4	**163,6**
2017	311, 7	20, 3	117, 4	0,8	12, 3	23, 2	-369, 3	**123,8**
2016	212, 9	21, 1	11, 4	0,5	12, 5	10, 9	-174, 4	**94, 9**
2015	179, 2	12, 5	27, 7	-100,8	14, 2	15, 2	-52,97	**148, 02**
2014	183, 9	13, 7	15, 4	-46, 9	12, 4	13, 9	1436,0	**192,6**

банків зменшився на 44,6 млрд. грн. і станом на початок 2015 р. становив 148,0 млрд. грн.

У 2014 р. Національний банк України на вимогу МВФ ініціював проведення стрес-тестування для комерційних банків. За допомогою стрес-тесту фахівці авторитетних аудиторських компаній підрахували, як відреагують капітал і нормативні показники банківських установ, якщо продовжиться відтік вкладів населення з банку одночасно з ростом проблемної заборгованості по кредитах і зі стрибком курсу гривні. За результатами перевірки аудитори визначили суму в 66 млрд. грн., на яку необхідно докапіталізувати банки, щоб вони не порушували основні економічні нормативи діяльності та не банкрутували. За різними оцінками, того часу докапіталиізація для всієї банківської системи мала становити 170 млрд. грн.

З огляду на значні обсяги докапіталізації низки банківських установ та виключення з порядку розрахунку статистичних показників НБУ банків, що визнано неплатоспроможними, обсяг власного капіталу банківської системи України протягом 2015 р. збільшився та станом на 01.01.2016 становив 174,4 млрд. грн. [12].

Збільшення статутних капіталів банківських установ тривало й упродовж 2016 р., що призвело до збільшення власного капіталу банківської системи на 19,4%, який станом на 01.01.2017 становив 123,78 млрд. грн. Протягом 2016 р. 43 банківські установи збільшили статутний капітал на загальну суму 105,72 млрд. грн. [1]. Слід зазначити, що акціонери всіх груп збільшували статутний капітал переважно для підтримки власного бізнесу.

Однак на тлі постійного нарощення статутних капталів банків спостерігається різке зниження обсягів власного капіталу в 2016 р. та незначне його збільшення впродовж наступних двох років. Така ситуація напряму пов'язана з отриманням банківською системою негативних результатів своєї діяльності. Безперечно, головно причиною цього стала економічна криза та військовий конфлікт на Сході України, у результаті якого велика кількість банківських установ на окупованих територіях потягом 2014–2015 рр. припинила своє функціонування. Нагнітанню негативних тенденцій у банківському секторі України протягом аналізованого періоду сприяло виникнення на тлі вищезазначених подій економічної кризи. Стагнація економіки та зменшення реальних доходів населення країни потягнули за собою відплив коштів із банківського сектору, спад ділової активності на ринку та, як результат, збитки банків. Негативна тенденція щодо збиткової діяльності банків зберігалася впродовж останніх чотирьох років, що й відобразилося на зменшенні власного капіталу банків.

За підсумком 2017 р. доходи банків України порівняно з результатом 2016 р. зменшилися на 6,53% і становили 178,23 млрд. грн. Водночас скоротилися витрати на 42,1% – до 202,59 млрд. грн. Фінансовий результат діяльності банківської системи України за підсумком 2017 р. був негативним та становив -24,36 млрд. грн. (-159,39 млрд. грн. за підсумком 2016 р.). Збільшення доходів протягом 2017 р. пов'язане передусім зі зменшенням відрахувань у резерви, обсяг яких скоротився на 149,6 млрд. грн. та станом на 01.01.2018 відповідав 48,7 млрд. грн., а також зростанням чистого процентного й чистого комісійного доходу. Серед найбільш прибуткових за підсумком 2017 р. були банки з іноземним капіталом: «Райффайзен Банк Аваль», «Укрсиббанк» та «Креді Агріколь Банк». На топ-3 найбільш прибуткових банків за підсумком 2017 р. припадало 44,2% загального обсягу прибутку, отриманого системою банків загалом [1; 2].

З огляду на значні обсяги докапіталізації низки банківських установ та виключення з порядку розрахунку статистичних показників НБУ банків,

що визнано неплатоспроможними, обсяг власного капіталу банківської системи України протягом 2017 р. збільшився на 39,8 млрд. грн. та станом на 01.01.2018 становив 163,6 млрд. грн.

У четвертому кварталі 2017 р. розпочався процес запровадження нового стандарту фінансової звітності (МСФЗ 9), яким передбачено новий підхід до визначення знецінення фінансових інструментів. Також, згідно з МСФЗ 9, змінюються підходи до нарахування процентних доходів. На діючі кредити їх нараховують на валову вартість активу за ефективною ставкою відсотка протягом усього періоду існування кредиту. На знецінені активи процентні доходи нараховують на чисту вартість після вирахування резервів. Зниження власного капіталу у зв'язку з переходом на стандарт МСФЗ 9 значною мірою було компенсоване прибутком банківського сектору в першому кварталі 2018 р.

Важливу роль у формуванні власного капіталу банку відіграє прибуток, з якого формують різні резерви та фонди. Особливим резервом банку, що залишається після оподаткування, є нерозподілений прибуток – джерело внутрішнього походження; його повністю вводять до власного капіталу. Він є джерелом, за допомогою якого формують резерв під виплату дивідендів власникам і призначений на капіталізацію, тобто на розширення банківського бізнесу.

За перші три місяці 2018 р. українські банки отримали чистий прибуток у 8,7 млрд. грн., що у 2,7 рази вище, ніж за аналогічний період минулого року. Основним чинником нарощення банківських прибутків стало значне скорочення відрахувань до резервів, що становило 1,1 млрд. грн. проти 8,1 млрд. грн. у першому кварталі 2017 р. Операційний дохід сектору зріс на 6%, тоді як операційні витрати – на 25,2%. У результаті операційний прибуток дофор-мування резервів знизився на 13,3%, до 10,8 млрд. грн. [12].

Важливим індикатором здоров'я банківської системи є показник питомої ваги статутного капіталу у власному, який не повинен перевищувати 60%. Однак аналіз показав (табл. 2), що ця умова не виконується останні п'ять років і протягом 2014–2017 рр. статутний капітал або практично дорівнював власному капіталу, або суттєво перевищував його розмір.

На нашу думку, важливим є визначення чинників, що спричинили таку ситуацію у вітчизняній банківській системі. Як свідчать дані табл. 2, статутний капітал банків значно перевищує їх власний капітал, що говорить про використання власних банківських коштів на покриття збитків своєї діяльності. Звісно, така ситуація не може характеризуватися позитивно. Довгоочікуваною та однозначно позитивною зміною слід уважати отримання банківською системою прибутків у першому кварталі 2018 р. Якщо банківські установи зможуть зберегти досягнуті результати та примножити їх, зростання власного капіталу установ банків стане запорукою стабілізації банківської системи та її виходу із затяжного кризового стану.

Динаміка зростання середнього розміру статутного капіталу на один діючий вітчизняний банк відображена на рис. 1.

Дані, представлені на рис. 1, свідчать про те, що темпи зростання середнього розміру сплаченого статутного капіталу на один діючий банк у 2014–2018 рр. суттєво пришвидшилися. Більш повільними темпами відбувалося зростання статутного капталу в кризові 2014–2016 рр.: на зростанні статутних капіталів банків не позначилися фінансова криза та економічний спад в країні. Цей показник упродовж аналізованого періоду зростав також за рахунок припливу на вітчизняний банківський ринок інвестицій держави та зарубіжних материнських компаній у статутні капітали банківських установ. На тіл зменшення кількості установ банків у системі статутні капітали банків, що залишилися, зростали надзвичайно швидко. Суттєве збільшення обсягу статутного капіталу на тлі зменшення кількості банківських установ може свідчити також про оздоровлення банківської системи, у складі якої залишилися тільки стабільні та ефективні установи.

За підсумком 2017 р. кількість банківських установ, обсяг статутного капіталу яких був меншим за 200 млн. грн., становить два банки, в одного з таких банків сума статутного капіталу, включаючи незареєстрований, перевищує 200 млн. грн. Нагадаємо, що за підсумками попереднього 2016 р. кількість банків, обсяг статутного капіталу яких був меншим за 200 млн. грн., відповідала 40 банкам.

Таблиця 2

Частка статутного капіталу у складі власного капіталу банків України (на початок року), % [12]

	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Статутний капітал банків, млрд. грн.	183,9	179,2	212,9	311,7	494,5
Власний капітал банків, млрд. грн.	192,6	148,02	94,9	123,8	163,6
Частка статутного капіталу у складі власного капіталу банків, %	95,5	121,1	224,3	251,8	302,3

Надзвичайно важливим показником діяльності банку є його регулятивний капітал. Основне його призначення – покриття негативних наслідків впливу ризиків, із якими банківські установи стикаються в процесі функціонування, а також цей капітал забезпечує захист вкладів, фінансову стійкість і стабільність діяльності банку. Про наявність достатнього запасу власних коштів банків свідчить той факт, що протягом 2014–2018 рр. норматив адекватності регулятивного капіталу банківською системою впевнено виконувався.

Дані, наведені в табл. 3, показують те, що адекватність регулятивного капіталу впродовж 2014–2018 рр. постійно перевищує гранично встановлений мінімум (10%) та станом на початок 2018 р. становить 16,1%. Окрім того, що виконання вимог регулятора до дотримання банками адекватності регулятивного капіталу на належному рівні є, безперечно, позитивною тенденцією банківської діяльності, однак перебільшення нормативних значень майже вдвічі свідчить також про виникнення надлишкової ліквідності банківських установ, які не використовують сповна свої ресурси, а це призводить до втрат або недоотримання прибутків.

Враховуючи ситуацію на банківському ринку, яка загалом змінює тенденції на позитивні, наприкінці 2017 р. Національний банк України пом'якшив графік збільшення мінімального розміру статутного та регулятивного капіталу банків. Відповідне рішення Національного банку базується на детальному аналізі ризиків діяльності банківського сектору: нині ситуація у фінансовій системі стабілізувалася, а динаміка показників банків України є позитивною. Адекватність капіталу невеликих банків суттєво перевищує нормативне значення.

За даними українського банківського порталу banker.ua, сьогодні до найбільших банків України за величиною власного капіталу належать: 1) «Ощадбанк» (30,8 млрд. грн.); 2) «ПриватБанк» (26,8 млрд. грн.); 3) «Райффайзен Банк Аваль» (12,2 млрд. грн.); 4) «Укрексімбанк» (8,5 млрд. грн.); 5) «Промінвестбанк» (5,9 млрд. грн.); 6) «Укрсоцбанк» (4,0 млрд. грн.); 7) «ВТБ» (1,1 млрд. грн.).

Отже, можна виділити низку чинників, що безпосередньо впливають на розмір власного капіталу банку. До них, на нашу думку, слід віднести передусім стан економіки країни та основні напрями грошово-кредитної політики Національного банку України. Надважливими у цьому плані будуть обсяги проведення активних банківських операцій, оскільки банківським установам необхідно володіти власними коштами

Рис. 1. Середній розмір сплаченого статутного капіталу на один вітчизняний банк у 2014–2018 рр. (на початок року), млрд. грн. [17]

Таблиця 3

Значення економічного нормативу Н2 по системі банків України за період 2014–2018 рр. (станом на початок року), %

	01.01.2014	01.01.2015	01.01.2016	01.01.2017	01.01.2018
Н2, норматив адекватності регулятивного капіталу (не менше 10 %)	18,26	13,0	12,31	12,69	16,10

Джерело: складено за даними [17]

в такому розмірі, щоб мати змогу задовольняти всі обґрунтовані потреби своїх постійних клієнтів у позичкових коштах, не порушуючи при цьому нормативів. Чинником впливу також є специфіка і структура банківських клієнтів, оскільки наявність у банку багатьох значних клієнтів, наприклад великих підприємств, потребуватиме від нього більше власних коштів порівняно з банком, що орієнтується на обслуговування більшої кількості дрібних позичальників, за однакового загального обсягу активних операцій, тому що у першому випадку в банку виникатимуть великі ризики на одного позичальника, які необхідно обмежувати. Не менш важливими будуть характер і ступінь ризику активних операцій банку, оскільки орієнтація банківської установи на здійснення ризикових операцій із використанням нових фінансових технологій потребує більше власних коштів. І, навпаки, переважання в портфелі активів банку кредитів та позик із мінімальним ризиком припускає порівняне скорочення власних коштів банку.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Підсумовуючи основні моменти формування банками своїх власних капіталів, можна зробити такі висновки: по-перше, розвиток банківської системи України за останні п'ять років пройшов шлях трансформації від кількісного до якісного зростання; по-друге, у цілому капіталізація банківської системи України зросла, однак процес концентрації капіталу банків триває; по-третє, проаналізовані дані свідчать про те, що темпи зростання капіталів банків зберігали позитивну тенденцію, а особливо швидкими темпами відбувався приріст статутних капіталів банківських установ. Такий перебіг подій можна пояснити невідкладною вимогою часу, особливою увагою банків до забезпечення стабільності функціонування, необхідності відновлення довіри до банків із боку клієнтів, яка має спиратися на виконання захисної функції банківського капіталу.

Позитивні тенденції збільшення статутного капіталу банківської системи України свідчать про те, що банківська система вже сьогодні успішно долає шлях трансформації в якісно нову систему фінансових інститутів, що має можливості для ефективного відновлення кредитування економіки. Окрім того, наслідком збільшення банківських капіталів є підвищення надійності банків, зміцнення довіри до них суб'єктів ринку, що, своєю чергою, стимулює розвиток і нарощення інших банківських ресурсів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Аналітичний огляд банківської системи України за результатами 2016 року / Національне рейтингове агентство «Рюрик». URL: https://goo.gl/wUeDs2.
2. Аналітичний огляд банківської системи України за результатами 2017 року / Національне рейтингове агенство «Рюрік». URL: http://rurik.com.ua/our-research/branch-reviews/1187/.
3. Бюлетень Національного банку України. Щомісячне аналітично-статистичне видання Національного банку України. 2015. № 2. 225 с.
4. В Україні 37 банків мають збільшити статутний капітал до 11 липня до 200 мільйонів – НБУ / Уніан. URL: https://economics.unian.ua/finance/1839556-v-ukrajini-37-bankiv-zbilshiti-statutniy-kapital-do-11-lipnya-do-200-milyoniv-nbu.html.
5. Грошово-кредитна та фінансова статистика / Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=58127.
6. Закон України «Про банки і банківську діяльність» № 2121– III від 7.12.2000. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14.
7. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання негативному впливу на стабільність банківської системи» від 04.07.2014 № 1586-VII. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1586-18.
8. Зубова В.В., Шевченко Т.О. Аналіз основних показників розвитку банківської системи України. Ефективна економіка. 2017. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5577.
9. Количество банков в Украине / Мінфін. URL: http://index.minfin.com.ua/bank/stat/count.php.
10. Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2020 р. URL: https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=18563297.
11. Максимова М.В. Банківська система України: стан та проблеми. Економічна наука. 2017. № 5. С. 56–60. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/5_2017/14.pdf.
12. Основні показники діяльності банків / Офіційний сайт НБУ. URL: http://www.bank.gov.ua.
13. Офіційний сайт асоціації українських банків. URL: http://www.rbcard.com/association/aub.htm.
14. Офіційний сайт Національного банку України. URL: http://bank.gov.ua.
15. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ Міністерства економічного розвитку та торгівлі України від 29 жовтня 2013 р. № 1277. URL: http://cct.com.ua/2013/29.10.2013_1277.htm.
16. Рейтинг банків України за показниками / Форіншурер. URL: https://forinsurer.com/ratings/banks/17/3/15.
17. Статистичний бюлетень Національного банку України (електронне видання). 2018. URL: http://www.bank.gov.ua/Statist/elbul.htm.